

ויזרע יצחק

שנה יג'

<p>פרשת "הקת" הפטרה: "ויפתח הגלעד" ה' תמוז תש"ף</p>	<p>יוצא לאור ע"י מדרשת "ויזרע יצחק" ע"ש יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל</p>	<p>זמני השבת כניסה יציאה ר"ת</p>	<p>י"ב 19:11</p> <p>י"ג 20:31</p> <p>י"ד 21:17</p>	<p>ת"א 19:28</p> <p>ת"ב 20:34</p> <p>ת"ג 21:19</p>	<p>תיפה 19:21</p> <p>תיפא 20:36</p> <p>תיפב 21:21</p>
--	--	--	--	--	---

הגיגים לפרשת השבוע

"וירב העם עם משה ויאמרו לאמר וכו' גועלו וגועלו בזה אוזינו לפני ה'" (במדבר כ' ג)

מסביר רבי אברהם סבע ב"צרוך המור" שאף על פי שמשה ואהרן נפלו על פניהם בעקבות תלונות בני ישראל בכל זאת הקב"ה לא מחשיב לעם ישראל תלונות אלו לעון לפי ש"אין אדם נתפס בשעת צערו". בנוסף, מה שאמרו "ולו גוענו בגוע אחינו לפני ה'". הם אמנם שאלו מיתה אך היה זה בתנאי שיהיה "לפני ה'" ובהסכמתו. והם לא היו כמו אחיהם שהיו דור סורר ומורה. ומה שאמרו "למה העליטנו ממצרים להביא אותנו אל המקום הרע הזה לא מקום זרע ותאנה וגפן ורמון" הם לא אמרו זאת כמי שמבקש תענוגים כמו האחרים שאמרו "זכרנו את הדגה" אלא אמרו על פי הידוע שבזמן הקיץ ריבוי המים הוא רע ומזיק. ולכן לקרר את רתיחת הזמן האדם שואל מין פרי שיש בו זרע כמו שהם האבטיחים שיש בהם זרע, התאנים והרימונים. ורק אם הוא אינו מוצא פרי כזה אז הוא שותה מים. ולכן אמרו בני ישראל שמאחר שהמקום הזה "אין בו זרע ותאנה וגפן ורמון". לפחות היה ראוי שיהיה מקום מים ומעינות. אבל כאן אפילו "מים אין לשתות" וזה דבר רע מאוד.

"ויעש משה זוזי' זוזי'ת" (במדבר כא' ט)

התורה מדגישה את עניין הנחשת כדי שייבטו כי הנחש אינו אמיתי כי אם עשוי מנחשת. מסביר ה"אלשיך" הקדוש שכדי שבני ישראל יתנו אל לבם את עניין הנס משה מעמיד את הנחש באויר, שהנחש בנס היה עומד על ידי שם ה'. והרעיון נרמז במה שנאמר "וישימהו על הנס", כיון שהיה הכתוב יכול לומר "וישם על נס". יוצא שהאותיות המיותרות הן ארבע האותיות של שם ה', במילה "וישימהו" האותיות יה"ו מיותרות ובמילה "הנס" האות ה"א היא מיותרת. וידוע שכאשר שם ה' הוא ביושר זוהי מידת הרחמים, כאמור "יבא ה'מלך ו'המזן ה'יום". וכאשר שם ה' הוא בהיפוך זוהי מידת הדין, כאמור "זה' איננו' שוה' לוי'" וכאן מופיע שם ה' ביושר, כאמור "וישי' מה'ו' על ה'נס". מה שאין כן כשנושכו שמופיע שם ה' בהיפוך. "וה'יה' אם נשך" היא במשמעות של היפוך "כאשר נשך" כמו "אם כסף תלוה" שהוא ודאי.

"אתה ידעת את כל התלאה" (במדבר כ' יד)

"פנים יפות" מפרש "את כל התלאה" כמו שפירש רש"י בפרשת יתרו (שמות יח' ח) "כל התלאה זו מלחמת עמלק", ומסביר שמשה מקדים את עניין מלחמת עמלק מפני שבני ישראל היו יכולים בדרך אחרת קצרה יותר כמו שהלכו המרגלים ככתוב (דברים א' כ-כא) "ואומר אליכם באתם עד הר האמורי אשר ה' א-להינו נותן לנו... עלה רש כאשר דבר ה' א-להי אבותיך לך", והדרך הזו היתה בדרומה של ארץ אדום והיו יכולים להיכנס משם לארץ ישראל, אבל הם היו יראים מחמת עמלק שכבר נלחם עמם ברפידים, כי המרגלים אמרו להם "עמלק יושב בארץ הנגב", ואף שלא היה כח בעמלק להלחם אלא באותם שהענין היה פולט אותם, כמו שכתוב ברש"י על הפסוק (דברים כה' יח) "ויזנב בך כל הנחשלים אחריך", בכל זאת הם היו יראים בפרט לאחר ששמעו שמשה ואהרן ימותו בדרך, כיון שענני הכבוד היו בזכות משה ואהרן, כמו שאכן כתוב "וישמע הכנעני מלך ערד" שהוא עמלק, ואמרו חז"ל (תענית ט). "מה שמועה שמע שנסתלקו ענני הכבוד וניתן רשות להלחם", לכן בקשו בני ישראל ממלך אדום לעבור דרך ארצו.

"נר ה' נשמת אדם" העלון מוקדש לעילוי נשמת כל מתי ישראל ובכללם:

הרה"ג אליהו דרעי זצ"ל בן סוליקה נלב"ע כג' אייר תשע"ז

פרלה לוטאט בת סימונה ז"ל נלב"ע כב' מרחשון תש"ף

תנעב"ה

מעוניין לקבל את העלון ישירות לתיבת הדוא"ל שלך? שלח מייל לכתובת: Yossef.Benhamo@gmail.com

העלון מיוסד לעילוי נשמת:

חביבה חיה בנימין בת גורג'יה ז"ל

יצחק בנימין בר שורין ז"ל

יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל

נלב"ע יא' ניסן תשס"ז

נלב"ע יג' אדר ב' תשל"ג

נלב"ע יג' אדר ב' תשס"ה

תנצב"ה

"ויקחו אליך פרה אדומה" (במדבר יט' ב')

מבאר רבי לוי יצחק מברדיצ'ב ב"קדושת לוי" את העניין שציוה הקב"ה לעשות מהפרה האדומה כדי לטהר את האדם מטומאת מת. ומסביר שלפי הזוהר הקדוש, הנשמה והחיות שבאדם נחצבים מתחת כסא הכבוד והם רוצים לעבוד את הבורא תמיד בלי הפסק רגע אחד, רק הגוף אשר באדם אינו מניחם לעשות רצונם, ויש מלחמה תמידית בין הנשמה והחיות עם הגוף, ואם האדם הזוכה הוא מנצח את הגוף שיעשה כרצון הנשמה. ואם תשאל, מדוע הגוף אינו רוצה לקיים את התורה והמצוות? התשובה היא מפני שהגוף אינו משיג את טעמי התורה והמצוות, כי אם היה הגוף יודע את טעמי התורה והמצוות, היה הוא רוצה גם כן לקיים את המצוות, והנשמה, שנחצבת מתחת כסא הכבוד והיא משיגה את טעמי תורה והמצוות, לכן היא רוצה תמיד לעשות ולקיים בלי שום הפסק, אפילו לרגע, ואדם הזוכה, מגביר את הנשמה על הגוף כדי לעשות ולקיים את התורה והמצוות. לכן כאשר האדם מת והנשמה עולה למעלה, הגוף נשאר לבדו למטה ומטמא את האדם. לכן קברי הצדיקים אינם מטמאים, כי הגוף של הצדיקים הוא מזווכך עד שהגוף גם כן רוצה בקיום התורה והמצוות, ולכן הגוף של הצדיקים אינו מטמא. וזה מה שמרמז הכתוב "זאת חוקת התורה", מתמת שהתורה הוא חוקה טעם התורה אינו גלוי, לכן אין הגוף רוצה לקיים את התורה, ואז הגוף מטמא את האדם אחר מותו, ולכן צוה הקב"ה לעשות פרה, להיטהר מטומאת הגוף שהוא מטמא במותו.

"וישב העם בקדש" (במדבר כ' א')

רבינו בחיי מציין שבני ישראל ישבו בעיר הזאת ששמה קדש ימים רבים, כמו שכתוב (דברים א') "ותשבו בקדש ימים רבים". ודרשו רז"ל שכל מקום שנאמר "וישב" אינו אלא לשון צער, ולפיכך כתוב "ותמת שם מרים", וסמך לזה מיד את עניין הסלע שהיה הסבה למיתתם של משה ואהרן במדבר ולא זכו להיכנס לארץ.

"לא נעבור בשדה ובכרם ולא נשתה מי באר דרך המלך נלך לא נטה ימין ושמאל" (במדבר כ' יז')

לפי הדין נכסי הגויים הם כהפקר וכל המחזיק בהם זוכה, וחזקת השדה בנכסי הפקר היא מיידית דהיינו "נעל גדר ופרץ", ואם קוצץ את שריגי או ענפי האילנות, על דעת החזקת הארץ, קנה, (במשן משפט רע"ה), אומר רבינו החיד"א ב"פני דוד" שבפסוק שלפנינו בני ישראל מבקשים להרגיע את מלך אדום ואומרים לו "נעברה נא בארץ", דרך העברה בעלמא, באופן שלא תהיה להם שהות לקבל חזקה על הקרקע בבחינת "נעל גדר ופרץ" ואל תחשו שמא אנו רוצים להחזיק בארצכם. וכי תאמרו שמא כאשר נעבור חלוצים בשדות וכרמים נקצוץ את ענפי האילנות על מנת לקבל חזקה על הקרקע אל תדאגו אנחנו כלל "לא נעבור בשדה ובכרם". "ולא נשתה מי באר" בחנם אלא בכסף, וזה מריע את כוחנו. וכדי שלא יאמר שיקנו הארץ תוך כדי הליכה כדעת רבי אליעזר (בבא בתרא ק) אמרו "לא נטה ימין ושמאל", שלא יהיה קניין אפילו לדעת רבי אליעזר שאומר שניתן לעשות קניין בהליכה לאורכה ולרחבה.

"המן הסלע הזה נוציא לכם מים" (במדבר כ' י)

הרמב"ן מביא את דברי ה"אבן עזרא" שכתב "המן הסלע יש לנו כח להוציא לכם ממנו מים". כלומר, משה אמר להם "שמעו נא המורים" בה' ואומרים "ולמה הבאתם את קהל ה' אל המקום הרע הזה", ומפקקים ביכולת ה' להוציא מים מהחלמיש הזה, עליכם להכיר שהיכולת הזו להוציא מים מהסלע היא מאת ה', כי הוא אשר הוציא אתכם ממצרים והביא אתכם אל המקום הזה והוא זה שיפרנס אתכם בו, כפי שאמר להן במן "וידעתם כי ה' הוציא אתכם מארץ מצרים" (שמות טז' ו) מסביר הרמב"ן שהאות ה"א במילה "המן" היא במשמעות של שאלה, כאומר "המן הסלע הזה נוציא לכם מים אם לא?" כי לפעמים הכתוב מפרש בשאלה של ה' ולא, כמו בשאלה "היש בה עץ אם אין" (במדבר יג' כ), ובשאלה "התשמור מצותיו אם לא" (דברים ח'ב), ולפעמים מזכיר הכתוב את השאלה בהן בלבד, כמו "הזה אחיכם הקטן" (בראשית מג' כט), או "הידעתם את לבן בן נחור" (בראשית כט' ה).

"את הנזושים השרפים" (במדבר כא' ו')

מסביר ה"אור החיים" הקדוש שה"נחשים השרפים" שנשלחו לישראל הם אותם המזיקים שנוצרו מחטאם של ישראל מאחר ישראל דיברו במשה והוסיפו לחטוא ולדבר בא-להים, כי ידוע מה שאמרו חז"ל שמהעבירה שהאדם עושה נולד מזיק. ובוזה ניתן להבין מה שאמרו חז"ל "לעתיד לבא מתקבצות ובאות כל החיות אצל הנחש ואומרים לו: ארי דורס ואוכל, זאב טורף ואוכל, אתה מה הנאה יש לך? אמר להם: ואין יתרון לבעל הלשון" (תענית ת). מסביר רבינו שתשובת הנחש היא שיש עבירה שממנה יצא, וכאן נולדו מחטאם של ישראל שני דברים, נחש, ושרף, כלומר, נחש שיש בו שתי פעולות גם ממית את האדם וגם שורף את הנפש. הנחשים, הם כנגד מה שדברו במשה, שכל המדבר לשון הרע בחבירו וכל שכן ברבו נחש מכישו, והשרפים, הם כנגד מה שדברו בא-להים.

לרפואת כל חולי עמו ישראל ובכללם:

אליהו בן חמו בר אסתר, יוסף בנימין בר חביבה, אריק שלום בר גורג'יה.

הארות והערות ניתן להפנות לטלפון: 052-3268315 או בדוא"ל: Yossef.Benhamo@gmail.com

גמ"ח "יד יצחק": מבחר תפילין רש"י (ספרדי, אשכנזי, איטרי) גמ"ח "בית יצחק": ספרים לחנוכה בית ו"ברית יצחק"

חברת הבקשות "מאיר השחר": לימוד פיוטים ובקשות נוסח מרוקו בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו

מדרשת "ויזרע יצחק": שיעור "דף יומי" בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו בית כנסת "שבת אחים" נוה גן פ"ת 21:30-30:20

לבירור פרטים ולהשאלה - טלפון: 052-3268315